

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier ändras så att granskningsperioden på 15 år, som är en förutsättning för erhållande av utbildningsdagpenning, slopas vid beräkningen av intjäningstiden. Såsom intjäningstid beaktas således hela den tidigare arbetshistorien. Lagen avses träda i kraft den 1 augusti 2001.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Med den utbildningsdagpenning som avses i lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997) har arbetslösa rätt att under den i lagen föreskrivna tiden få utkomstskydd i samma storleksklass som utkomstskyddet för arbetslösa också för den tid de bedriver frivilliga yrkesstudier. Stödet är avsett för personer som redan permanent varit ute på arbetsmarknaden och därför är den tidigare arbetshistorien en av förutsättningarna i lagen för erhållande av stöd. Enligt 4 § 2 mom. 3 punkten är en förutsättning för erhållande av stöd att sökanden när utbildningen inleds under de omedelbart föregående 15 åren sammanlagt minst 10 år har utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande. När tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han har fyllt 23 år.

Vid beräkningen av arbetshistorien beaktas således allt förvärvsarbete som omfattas av pensionslagarna gällande förtjänstskydd inom både den privata och den offentliga sektorn. Också företag- och

lantbruksföretagarverksamhet med obligatorisk pensionsförsäkring samt arbete som utsänd arbetstagare räknas, till den del som det är försäkrat i Finland, till den arbetstid som krävs.

Arbetshistorien beräknas enligt samma principer och regler som den arbetshistoria som utgör förutsättning för deltidspension och arbetslöshetspension enligt lagen om pension för arbetstagare. Undantagsvis beaktas dock vid beräkningen också sådant pensionsförsäkrat förvärvsarbete som utförts innan personen i fråga har fyllt 23 år. På motsvarande sätt uttas också arbetslöshetsförsäkringspremie som används för finansiering av förmånens förtjänstdel för arbete som utförts före 23 års ålder.

Vid beräkningen av arbetshistorien har endast pensionsförsäkrat förvärvsarbete under de 15 år som föregått utbildningen beaktats. Denna granskningsperiod på 15 år förlängs med den tid under vilken sökanden har fått moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (364/1963) för en tid under vilken han inte har tjänat in sådan pension som avses i 4 § 2 mom. 3 punkten.

Det att en granskningsperiod har använts vid beräkningen av arbetshistorien har lett till att en del av dem som permanent och t.o.m. en längre tid funnits på arbetsmarknaden inte

kommer i åtnjutande av utbildningsdagpenning. Detta gäller speciellt dem som under granskningsperioden på grund av depressionen länge varit arbetslösa i början av 1990-talet. För dessa personers vidkommande hjälper i regel inte ens sysselsättning i ett senare skede upp situationen, eftersom en del av den arbetshistoria som föregått långtidsarbetslösheten på motsvarande sätt går förlorad till följd av att tidpunkten för granskningsperioden ändras.

På grund av det som anförts ovan föreslås att 4 § 2 mom. 3 punkten ändras så att arbetshistorien inte längre beräknas utgående från en granskningsperiod utan hela den tidigare arbetshistorien beaktas. I anslutning till detta föreslås att paragrafens 3 mom., som gäller förlängning av granskningsperioden, skall upphävas såsom onödig.

2. Propositionens verkningar

Då granskningsperioden på 15 år vid beräkningen av arbetshistorien slopas kommer antalet arbetslösa som uppfyller villkoren för erhållande av utbildningsdagpenning att öka. Det är mycket svårt att uppskatta vilken verkan detta kommer att ha på antalet personer som erhåller utbildningsdagpenning.

Antalet personer som börjat bedriva frivilliga yrkesstudier med hjälp av utbildningsdagpenningen har varit betydligt mindre än vad som beräknades då stödsystemet bereddes. Orsaken har närmast stått att finna i nivån och längden på

utkomstskyddet och ett ringa intresse för studier. Detta förslag går inte direkt ut på att ändra på nämnda omständigheter, utan avsikten med propositionen är att råda bot på situationen för den grupp som fått sitta emellan på grund av bestämmelsen om granskningsperiod. I synnerhet de arbetslösa som under den i lagen föreskrivna granskningsperioden länge har varit arbetslösa i början av 1990-talet på grund av depressionen har fått sitta emellan. Med stöd av det som anförts ovan beräknas propositionen inte i nämnvärd grad öka kostnaderna eller antalet personer som erhåller utbildningsdagpenning. Tilläggskostnaderna uppskattas 5 miljoner mark i år.

3. Beredningen av propositionen

I det inkomstpolitiska avtalet för 2001-2002 har det föreslagits att förutsättningarna för erhållande av utbildningsdagpenning skall ändras så, att granskningsperioden på 15 år vid beräkningen av arbetshistorien slopas fr.o.m. den 1 augusti 2001. Propositionen, som utgår ifrån ovan nämnda förslag, har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med de viktigaste arbetsmarknadsorganisationerna.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2001.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 4 § lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 1997 om stödjande av arbetslösas frivilliga studier
(1402/1997) 4 § som följer:

4 § arbetsmarknadsstöd för minst 86
arbetslöshetsdagar, samt

Förutsättningar för erhållande av stöd

Rätt till utbildningsdagpenning har den som påbörjar sådan utbildning på heltid som främjar hans yrkesfärdigheter. Rätt till stöd har också den som på heltid återupptar sådana studier som främjar yrkesfärdigheterna och som avbrutits innan han blev arbetslös.

Förutsättningar för erhållande av stöd är dessutom att sökanden när utbildningen inleds

1) är arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå,

2) under de omedelbart föregående 12 månaderna fått arbetslöshetsdagpenning eller

3) sammanlagt minst 10 år har utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande; när tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han har fyllt 23 år,

Arbetet kan räknas till godo endast en gång när den i 2 mom. 3 punkten avsedda tiden beräknas. Om sökanden har fått stöd enligt lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997), räknas endast tid efter det stödet mottagits med i den arbetstid som avses i 2 mom. 3 punkten.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2001.

Helsingfors den 27 april 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Maija Perho*

Lag

om ändring av 4 § lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 1997 om stödjande av arbetslösas frivilliga studier
(1402/1997) 4 § som följer:

Gällande lydelse

4 §

Förutsättningar för erhållande av stöd

Rätt till utbildningsdagpenning har den som påbörjar sådan utbildning på heltid som främjar hans yrkesfärdigheter. Rätt till stöd har också den som på heltid återupptar sådana studier som främjar yrkesfärdigheterna och som avbrutits innan han blev arbetslös.

Förutsättningar för erhållande av stöd är dessutom att sökanden när utbildningen inleds

- 1) är arbetslös arbetssökande vid en Arbetskraftsbyrå,
- 2) under de omedelbart föregående 12 månaderna fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd för minst 86 arbetslöshetsdagar, samt
- 3) under de omedelbart föregående 15 åren har sammanlagt minst 10 år utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande; när tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han har fyllt 23 år.

Den tid på 15 år som avses i 2 mom. 3 punkten förlängs med den tid under vilken sökanden har fått moderskaps-, faderskapseller föräldrapenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (364/1963) för en tid, under vilken han inte har tjänat in sådan pension som avses i 2 mom. 3 punkten.

Arbetet kan räknas till godo endast en gång när den i 2 mom. 3 punkten avsedda tiden beräknas. Om sökanden har fått stöd enligt lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997), räknas endast

Föreslagen lydelse

4 §

Förutsättningar för erhållande av stöd

Rätt till utbildningsdagpenning har den som påbörjar sådan utbildning på heltid som främjar hans yrkesfärdigheter. Rätt till stöd har också den som på heltid återupptar sådana studier som främjar yrkesfärdigheterna och som avbrutits innan han blev arbetslös.

Förutsättningar för erhållande av stöd är dessutom att sökanden när utbildningen inleds

- 1) är arbetslös arbetssökande vid en Arbetskraftsbyrå,
- 2) under de omedelbart föregående 12 månaderna fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd för minst 86 arbetslöshetsdagar, samt
- 3) sammanlagt minst 10 år har utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande; när tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han har fyllt 23 år,

Arbetet kan räknas till godo endast en gång när den i 2 mom. 3 punkten avsedda tiden beräknas. Om sökanden har fått stöd enligt lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997), räknas endast tid efter det stödet mottagits med i den arbetstid som avses i 2 mom. 3 punkten.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2001.

tid efter det stødet mottagits med i arbetstid
som avses i 2 mom. 3 punkten.